

Xây dựng kế hoạch thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo hiện nay

Nguyễn Thị Lê

Bộ Giáo dục và Đào tạo
35 Đại Cồ Việt, Hai Bà Trưng,
Hà Nội, Việt Nam
Email: ntle@moe.gov.vn

TÓM TẮT: *Lập kế hoạch thanh tra nội bộ trong trường đại học là việc thiết kế các bước đi cho hoạt động thanh tra nội bộ của nhà trường trong tương lai để đạt được những mục tiêu đã xác định (đã được vạch ra) thông qua việc sử dụng tối ưu các nguồn lực phục vụ công tác thanh tra nội bộ (nhân lực, vật lực, tài lực...) đã có và sẽ được khai thác một cách khoa học, nhằm hướng tới mục tiêu của công tác thanh tra nội bộ trong trường đại học, giúp tăng cường hiệu lực, hiệu quả của quản lý nhà nước trong lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo, hướng tới một môi trường giáo dục, đào tạo lành mạnh, góp phần tích cực cho sự nghiệp đổi mới giáo dục của nước nhà. Từ việc nghiên cứu lí luận, khảo sát và đánh giá thực trạng xây dựng kế hoạch thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo hiện nay cho thấy việc lập kế hoạch công tác thanh tra nội bộ có vị trí hết sức quan trọng trong quản lí công tác thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.*

TỪ KHÓA: Thanh tra nội bộ; lập kế hoạch; đánh giá thực trạng; quản lí công tác thanh tra nội bộ.

→ Nhận bài 24/3/2020 → Nhận bài đã chỉnh sửa 10/4/2020 → Duyệt đăng 05/5/2020.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục (GD) và tự chủ đại học (ĐH), thanh tra nội bộ (TTNB) trong trường ĐH được xem như một công cụ sắc bén của nhà quản lí trong nhà trường, góp phần tăng cường hiệu lực, hiệu quả của quản lí nhà nước trong lĩnh vực Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT). Trong trường ĐH, TTNB như là một kênh thông tin quan trọng, tin cậy cho hiệu trưởng nhà trường và các bộ phận quản lí trong trường ĐH, giúp cho người quản lí kịp thời phát hiện nhân tố tích cực để biểu dương nhân rộng và có các biện pháp xử lí kỉ luật cần thiết đối với những hành vi vi phạm. Trên cơ sở đó, đặt ra những yêu cầu đối với quản lí công tác TTNB, làm tốt công tác quản lí TTNB sẽ giúp nâng cao chất lượng công tác TTNB trong trường ĐH. Quản lí công tác TTNB với việc thực hiện các chức năng *lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra* công tác TTNB, qua đó có những điều chỉnh công tác TTNB, đề xuất phương hướng, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác TTNB trong trường ĐH đáp ứng yêu cầu quản lí trường ĐH trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm liên quan

2.1.1. Khái niệm thanh tra

Thanh tra, theo tiếng Anh là *Inspect*, có nguồn gốc từ tiếng La tinh *Inspectare*, có nghĩa là *nhìn vào bên trong sự việc, hiện tượng*, chỉ một sự kiểm tra xem xét đối với sự việc, hiện tượng đó. Theo Từ điển Pháp luật Anh - Việt thì thanh tra là “sự kiểm soát, kiểm kê đối với đối tượng bị thanh tra” [1].

Theo Từ điển Tiếng Việt của Nhà Xuất bản Đà Nẵng năm 2004: “*Thanh tra là kiểm tra, xem xét tại chỗ việc làm của địa phương, cơ quan, xí nghiệp*” [2]. Đây được hiểu là việc làm của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền thực hiện công việc thanh tra theo quy định của pháp luật, của ngành đối với cá nhân, tổ chức khác. Với nghĩa này, thanh tra bao hàm nghĩa kiểm soát nhằm xem xét, phát hiện, ngăn chặn những gì trái với quy định. Thanh tra có những đặc điểm cơ bản sau: Thanh tra có tính độc lập tương đối; Thanh tra luôn gắn liền với quản lí, là một khâu trong chu trình quản lí; Thanh tra bị chế ước bởi quản lí nhưng đồng thời tác động trở lại góp phần điều chỉnh cách thức, phương pháp quản lí của một chủ thể quản lí.

Theo khoản 1, Điều 3 - Luật Thanh tra 2010: Thanh tra là hoạt động xem xét, đánh giá, xử lí theo trình tự, thủ tục do pháp luật quy định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền đối với việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan, tổ chức, cá nhân. Thanh tra nhà nước bao gồm thanh tra hành chính và thanh tra chuyên ngành.

2.1.2. Khái niệm thanh tra giáo dục

Thanh tra GD là một trong những chức năng quản lí thiết yếu của Nhà nước trong lĩnh vực GD&ĐT, là phương thức bảo đảm pháp chế, tăng cường kỉ cương, kỉ luật trong quản lí Nhà nước về GD, thực hiện công bằng, dân chủ trong GD đào tạo. Theo quy định của Luật Thanh tra 2010, có thể hiểu thanh tra GD bao gồm thanh

tra hành chính trong lĩnh vực GD và thanh tra chuyên ngành về GD.

Theo Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 12 năm 2012 Quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra của các cơ sở GD ĐH, trường cao đẳng, trường trung cấp chuyên nghiệp, hoạt động thanh tra GD nhằm phát hiện những sơ hở trong cơ chế quản lý của nhà trường, những sơ hở trong chính sách pháp luật về GD để kiến nghị biện pháp khắc phục, phát hiện những hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của nhà trường, giúp đơn vị, tổ chức cá nhân trong trường thực hiện chính sách pháp luật về GD và chính sách pháp luật có liên quan, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng. Mục đích hàng đầu của hoạt động thanh tra là để hoàn thiện chính sách pháp luật, nhằm tác động vào cả hệ thống pháp luật chứ không chỉ tác động riêng tới đối tượng được thanh tra.

Từ những nhận định trên, có thể khái quát: Thanh tra GD là việc thực hiện quyền thanh tra trong phạm vi quản lý nhà nước về GD, nhằm đảm bảo việc thực thi và tuân thủ pháp luật, phát huy nhân tố tích cực, phòng ngừa và xử lý vi phạm, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân trong lĩnh vực GD. Thanh tra GD được tổ chức theo phân cấp từ trung ương tới cơ sở.

2.1.3. Thanh tra nội bộ trong trường đại học

a. Khái niệm TTNB trong trường ĐH

Thanh tra trong trường ĐH hay còn gọi là TTNB trong các trường ĐH là hoạt động thanh tra do hiệu trưởng trường ĐH quyết định tiến hành với chức năng, nhiệm vụ được giao theo quy định của pháp luật và hướng dẫn về chuyên ngành của Thanh tra Bộ GD&ĐT. Theo Luật GD 2005 (sửa đổi năm 2009) và Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT hoạt động thanh tra trong các trường ĐH do hiệu trưởng trường ĐH trực tiếp phụ trách.

TTNB trong trường ĐH có chức năng tham mưu, giúp hiệu trưởng/giám đốc/viện trưởng (sau đây gọi chung là hiệu trưởng) nhà trường thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra trong phạm vi quản lý của hiệu trưởng, nhằm đảm bảo việc thực thi pháp luật, thực hiện nhiệm vụ của đơn vị, bảo vệ lợi ích Nhà nước, quyền lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức trong lĩnh vực GD; Phòng ngừa, phát hiện hành vi vi phạm pháp luật, nội quy, quy chế của trường; Giúp đơn vị, tổ chức, cá nhân trong trường thực hiện chính sách pháp luật về GD và chính sách pháp luật có liên quan; Giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của trường theo quy định của pháp luật.

b. Nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm của TTNB trong trường ĐH

Theo Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 12 năm 2012 của Bộ GD&ĐT ban hành quy định về tổ chức và hoạt động thanh tra của cơ sở GD ĐH, trường

trung cấp chuyên nghiệp thì TTNB trong trường ĐH được tiến hành thông qua đoàn thanh tra (phòng/ ban thanh tra) hoặc cán bộ làm công tác TTNB tiến hành theo quy chế hoạt động của đoàn thanh tra và chịu sự chỉ đạo của hiệu trưởng. Đoàn TTNB của trường ĐH được thành lập theo quyết định của hiệu trưởng trường ĐH. Đoàn thanh tra gồm có trưởng đoàn thanh tra, phó trưởng đoàn (nếu cần) và các thành viên đoàn thanh tra. Đoàn thanh tra có nhiệm vụ, quyền hạn sau:

* *Đối với trưởng đoàn TTNB:* Căn cứ quy định tại Điều 10, Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT, trưởng đoàn thanh tra có nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm sau: a) Xây dựng kế hoạch thanh tra trình người ra quyết định thanh tra phê duyệt; b) Phân công nhiệm vụ cho các thành viên Đoàn thanh tra; c) Tổ chức, chỉ đạo các thành viên Đoàn thanh tra thực hiện đúng nội dung, phạm vi, thời hạn ghi trong quyết định thanh tra; d) Kiến nghị với người ra quyết định thanh tra áp dụng các biện pháp theo thẩm quyền để bảo đảm thực hiện nhiệm vụ của Đoàn thanh tra; đ) Yêu cầu đối tượng thanh tra cung cấp thông tin, tài liệu, báo cáo bằng văn bản, giải trình về những vấn đề liên quan đến nội dung thanh tra; e) Yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân thuộc trường cung cấp thông tin, tài liệu có liên quan đến nội dung thanh tra; g) Quyết định niêm phong tài liệu của đối tượng thanh tra khi có căn cứ cho rằng có vi phạm pháp luật và báo cáo với người ra quyết định thanh tra trong thời gian không quá 24 giờ; h) Tạm đình chỉ hoặc kiến nghị người có thẩm quyền đình chỉ việc làm của các đối tượng trong trường khi xét thấy việc làm đó gây thiệt hại nghiêm trọng đến lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân và báo cáo với người ra quyết định thanh tra trong thời gian không quá 24 giờ; i) Kiến nghị người có thẩm quyền tạm đình chỉ việc thi hành quyết định kỷ luật, chuyển công tác, cho nghỉ hưu đối với người đang công tác với đoàn thanh tra hoặc đang là đối tượng thanh tra nếu xét thấy việc thi hành quyết định đó gây trở ngại cho việc thanh tra; k) Kiểm tra, theo dõi, đôn đốc việc thực hiện nhiệm vụ của các thành viên đoàn thanh tra, quản lý các thành viên đoàn thanh tra trong thời gian thực hiện nhiệm vụ thanh tra; áp dụng các biện pháp theo thẩm quyền để giải quyết các kiến nghị của thành viên đoàn thanh tra; l) Chủ trì xây dựng báo cáo kết quả thanh tra và dự thảo kết luận thanh tra; báo cáo với người ra quyết định thanh tra về kết quả thanh tra và chịu trách nhiệm về tính chính xác, trung thực, khách quan của báo cáo đó.

* *Đối với thành viên của đoàn TTNB:* Theo Điều 10, Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT thì thành viên đoàn thanh tra có nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm sau: a) Thực hiện nhiệm vụ theo sự phân công của trưởng đoàn thanh tra, báo cáo trưởng đoàn thanh tra về kế hoạch thực hiện nhiệm vụ được phân công; b) Yêu cầu đối tượng thanh tra cung cấp thông tin, tài liệu, báo cáo bằng văn bản, giải trình về những vấn đề liên quan đến nội dung

thanh tra; yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân trong trường cung cấp thông tin, tài liệu có liên quan đến nội dung thanh tra; c) Kiến nghị trường đoàn thanh tra áp dụng các biện pháp thuộc nhiệm vụ, quyền hạn của trường đoàn thanh tra để bảo đảm thực hiện nhiệm vụ được giao; kiến nghị việc xử lý về những vấn đề khác liên quan đến nội dung thanh tra; d) Báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao với trường đoàn thanh tra, chịu trách nhiệm trước pháp luật và trường đoàn thanh tra về tính chính xác, trung thực, khách quan của nội dung đã báo cáo; đ) Tham gia xây dựng báo cáo kết quả thanh tra; e) Thực hiện các công việc khác liên quan đến cuộc thanh tra khi trường đoàn thanh tra giao.

* *Về trách nhiệm của hiệu trưởng nhà trường trong công tác TTNB*: Tại Điều 14, Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT đã quy định cụ thể về trách nhiệm của hiệu trưởng nhà trường đối với công tác TTNB, bao gồm: 1) Thành lập tổ chức TTNB hoặc bố trí cán bộ chuyên trách làm công tác TTNB của trường đảm bảo hoàn thành nhiệm vụ thanh tra; ban hành văn bản quy định cụ thể về hoạt động TTNB phù hợp với điều kiện của trường; 2) Căn cứ yêu cầu công tác quản lý của trường và chương trình kế hoạch công tác của cơ quan thanh tra cấp trên, hiệu trưởng chỉ đạo việc xây dựng và phê duyệt kế hoạch TTNB thuộc quyền quản lý trực tiếp; kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện kế hoạch đã phê duyệt; quyết định thanh tra, xử lý kiến nghị, kết luận sau thanh tra; 3) Đảm bảo các điều kiện về nhân sự, chế độ chính sách, cơ sở vật chất, trang thiết bị, kinh phí và các điều kiện cần thiết khác đối với hoạt động TTNB; chỉ đạo giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng, chống tham nhũng; 4) Cử cán bộ, công chức, viên chức và người lao động của cơ quan, đơn vị thuộc quyền quản lý tham gia hoạt động TTNB; 5) Định kì làm việc với tổ chức thanh tra thuộc quyền quản lý về công tác thanh tra; giải quyết kịp thời những vấn đề khó khăn, vướng mắc về công tác thanh tra; xử lý việc trùng lặp trong hoạt động thanh tra, kiểm tra thuộc phạm vi quản lý của mình; 6) Báo cáo định kì hoặc đột xuất về công tác thanh tra với Thanh tra Bộ GD&ĐT và cơ quan quản lý trực tiếp theo quy định.

2.1.4. Lập kế hoạch thanh tra nội bộ trong trường đại học

a. Kế hoạch và lập kế hoạch

- *Kế hoạch*: Theo Từ điển tiếng Việt: Kế hoạch theo nghĩa chung nhất là “Toàn bộ những điều vạch ra một cách có hệ thống và cụ thể về cách thức, trình tự, thời hạn tiến hành những công việc dự định làm trong một thời gian nhất định”.

- *Lập kế hoạch*: Lập kế hoạch là việc thiết kế các bước đi cho hoạt động tương lai để đạt được những mục tiêu đã xác định (đã được vạch ra) thông qua việc sử dụng tối ưu các nguồn lực (nhân lực, vật lực, tài lực...) đã có và sẽ được khai thác.

b. Lập kế hoạch TTNB trong trường ĐH

Trong trường ĐH, TTNB như là một kênh thông tin

quan trọng, tin cậy cho hiệu trưởng nhà trường và các cấp quản lý trong trường ĐH, giúp cho người quản lý kịp thời phát hiện nhân tố tích cực để biểu dương nhân rộng và có các biện pháp xử lý kỉ luật cần thiết đối với những hành vi vi phạm.

Kế hoạch TTNB trong trường ĐH là bảng thống kê cơ bản gồm những công việc dự định trong đợt TTNB trong một trường ĐH cụ thể, được sắp xếp một cách có hệ thống và được phân chia theo thời gian đã định trước một cách khoa học, hợp lí, dựa trên mục đích, yêu cầu, nhiệm vụ của công tác TTNB và căn cứ vào các điều kiện cụ thể.

Lập kế hoạch TTNB là việc thiết kế các bước đi cho hoạt động TTNB trong tương lai để đạt được những mục tiêu đã xác định (đã được vạch ra) thông qua việc sử dụng tối ưu các nguồn lực phục vụ công tác TTNB (nhân lực, vật lực, tài lực và nguồn lực thông tin) đã có và sẽ được khai thác một cách khoa học, nhằm hướng tới mục tiêu của công tác TTNB trong trường ĐH, giúp tăng cường hiệu lực, hiệu quả của quản lý nhà nước trong lĩnh vực GD&ĐT, hướng tới một môi trường GD, đào tạo lành mạnh, góp phần tích cực cho sự nghiệp đổi mới GD của nước nhà cũng như đóng góp chung cho sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế hiện nay.

Lập kế hoạch TTNB trong trường ĐH bao gồm các nội dung: Xác định mục tiêu TTNB trong các trường ĐH; Khảo sát thực trạng TTNB trong các trường ĐH; Lập kế hoạch cụ thể TTNB trong các trường ĐH; Xác định các bước thực hiện TTNB trong các trường ĐH; Bố trí nguồn nhân lực phục vụ công tác TTNB trong các trường ĐH; Chuẩn bị về kinh phí và cơ sở vật chất phục vụ công tác TTNB trong các trường ĐH...

2.2. Vai trò của việc xây dựng kế hoạch thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo hiện nay

Công tác TTNB trong các trường ĐH có một vị trí rất quan trọng. Nó là chức năng thiết yếu của quản lý, là công cụ phục vụ sự lãnh đạo, quản lý của hiệu trưởng nhà trường. TTNB trong trường ĐH luôn gắn liền với quản lý, là một nội dung của quản lý. Qua hoạt động thanh tra giúp phát huy dân chủ, tăng cường pháp chế, phát hiện và xử lý những biểu hiện quan liêu, tham nhũng, lãng phí và những hành vi vi phạm pháp luật trong hoạt động quản lý.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng dạy: “Thanh tra là tai mắt của trên, là người bạn của dưới”. Đây là quan điểm chỉ đạo có ý nghĩa thực tiễn sâu sắc. Từ quan điểm của Người, có thể thấy được vai trò, vị trí của thanh tra là hết sức quan trọng trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Trong trường ĐH, TTNB giúp phòng ngừa, phát hiện và xử lý những sai phạm của cá nhân, tổ chức trong nhà trường trong quá trình thực hiện nhiệm vụ GD được giao. Qua thanh tra giúp phát hiện nhân tố tích cực, điển hình tiên tiến trong công tác đấu tranh phòng chống tham

những, lãng phí trong nhà trường, qua đó khuyến khích phát triển nhân rộng những điển hình tiên tiến.

Đối với các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT, ngay từ rất sớm, Bộ đã chỉ đạo cần đổi mới công tác thanh tra, chuẩn hóa quy trình thanh tra, kiện toàn tổ chức thanh tra theo quy định tại Thông tư số 51/2012/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 12 năm 2012 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT quy định về Tổ chức và hoạt động thanh tra của các cơ sở GD ĐH, trường cao đẳng, trường trung cấp chuyên nghiệp; Chỉ thị số 5972/CT-BGDĐT ngày 20 tháng 12 năm 2016 về Tăng cường công tác thanh tra GD đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT, qua đó giúp cho công tác TTNB và quản lý TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT không ngừng được đổi mới, hoàn thiện, đáp ứng yêu cầu đổi mới GD ở nước ta hiện nay.

Quản lý TTNB trong các trường ĐH là tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý GD vào quá trình TTNB, tổ chức, điều khiển quá trình này vận động phù hợp với yêu cầu của công tác thanh tra đặt ra, giúp cho cá nhân, đơn vị, tổ chức trong trường ĐH thực hiện tốt chính sách pháp luật về GD và chính sách pháp luật liên quan, giải quyết khiếu nại, tố cáo và phòng chống tham nhũng trong phạm vi chức năng nhiệm vụ của nhà trường theo quy định của pháp luật, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp đổi mới và phát triển nền GD nước nhà.

Trong các chức năng quản lý thì chức năng lập kế hoạch được xem là chức năng quan trọng nhất của quá trình quản lý. Lập kế hoạch TTNB được hiểu là tập hợp những mục tiêu cơ bản của công tác TTNB trong trường ĐH, được sắp xếp theo một chương trình nhất định, logic với một chương trình hành động cụ thể để đạt được những mục tiêu đã được hoạch định, trước khi tiến hành thực hiện các nội dung mà chủ thể quản lý đề ra. Kế hoạch đặt ra xuất phát từ đặc điểm tình hình cụ thể của tổ chức và những mục tiêu định sẵn mà tổ chức có thể hướng tới và đạt được

theo mong muốn, dưới sự tác động có định hướng của chủ thể quản lý. Trong bối cảnh đổi mới GD, đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế đang diễn ra sâu rộng như hiện nay, việc lập kế hoạch công tác TTNB trong nhà trường ĐH cần bám sát tình hình cụ thể của nhà trường ĐH cũng như của ngành GD, yêu cầu của đổi mới và hội nhập quốc tế hiện nay. Nếu việc lập kế hoạch TTNB trong trường ĐH được thực hiện một cách cụ thể, chi tiết sẽ mang lại hiệu quả cao trong công tác TTNB trong trường ĐH. Ngược lại, nếu việc lập kế hoạch sơ sài, qua loa thì mục tiêu công tác thanh tra không đạt được, hiệu quả công tác TTNB không được như yêu cầu đặt ra.

2.3. Thực trạng lập kế hoạch thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo hiện nay

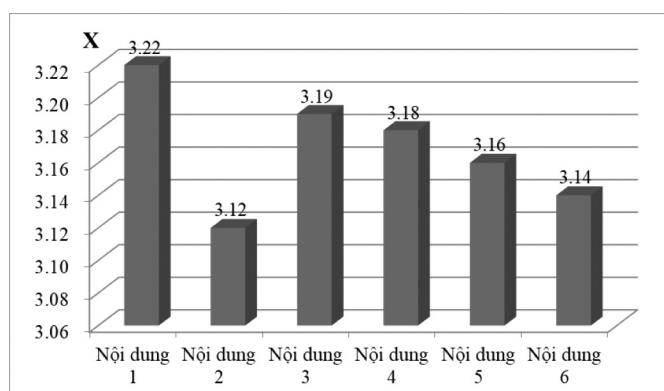
Kết quả nghiên cứu thực trạng lập kế hoạch TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT được thu thập dựa trên việc sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học: điều tra bằng phiếu, phỏng vấn trên 520 khách thể là cán bộ quản lý công tác TTNB, cán bộ chuyên trách, cộng tác viên thanh tra và giảng viên, nhân viên tại 10 trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT. Tất cả các dữ liệu thu được từ nghiên cứu thực trạng đã được xử lý bằng phương pháp thống kê toán học, sử dụng phần mềm tính toán M.S.Excel, sử dụng công thức tính điểm số trung bình (\bar{X}) sau đó tổng hợp kết quả để phân tích và rút ra kết luận nghiên cứu.

Cách cho điểm: Tốt (4 điểm), Khá (3 điểm), Trung bình (2 điểm), Chưa đạt (1 điểm) và sử dụng thang 4 bậc để định mức các tiêu chí theo quy ước: mức độ Tốt: (3,25-4,0 điểm); mức độ Khá (2,5-3,24 điểm); mức độ Trung bình (1,75-2,49); mức độ Chưa đạt (<1,75).

Đánh giá yếu tố tác động: tác động rất nhiều (4 điểm); tác động nhiều (3 điểm); ít tác động (2 điểm); không tác động (1 điểm). Chuẩn đánh giá: mức độ rất nhiều: (3,25-

Bảng 1: Mức độ thực hiện lập kế hoạch TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện								\bar{X}	Thứ bậc
		Tốt		Khá		Tr.Bình		Chưa đạt			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Xác định mục tiêu TTNB trong các trường ĐH	219	42.12	201	38.65	95	18.27	5	0.96	3.22	1
2	Khảo sát thực trạng TTNB trong các trường ĐH	198	38.08	192	36.92	123	23.65	7	1.35	3.12	6
3	Lập kế hoạch cụ thể TTNB trong các trường ĐH	213	40.96	199	38.27	100	19.23	8	1.54	3.19	2
4	Xác định các bước thực hiện TTNB trong các trường ĐH	212	40.77	197	37.88	105	20.19	6	1.15	3.18	3
5	Bố trí nguồn nhân lực phục vụ công tác TTNB trong các trường ĐH	206	39.62	198	38.08	110	21.15	6	1.15	3.16	4
6	Chuẩn bị về kinh phí và cơ sở vật chất phục vụ công tác TTNB trong các trường ĐH	202	38.85	197	37.88	113	21.73	8	1.54	3.14	5
	Trung bình chung	208	40.06	197	37.95	108	20.71	7	1.28	3.17	

Biểu đồ 1: Mức độ thực hiện lập kế hoạch TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT

4,0 điểm); mức độ nhiều (2,5-3,24 điểm); mức độ ít tác động (1,75-2,49); mức độ không tác động (<1,75). Qua khảo sát, tính toán và xử lý số liệu, chúng tôi thu được kết quả thực trạng việc lập kế hoạch công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT theo Bảng 1.

Nhận xét: Qua kết quả ở Bảng 1 cho thấy, cán bộ quản lý và cán bộ thanh tra trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT đánh giá việc thực hiện các nội dung lập kế hoạch TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT ở mức độ *khá tốt*, với điểm trung bình $\bar{X} = 3.17$ (min=1, max=4).

Nội dung lập kế hoạch thanh tra trong các trường ĐH bao gồm 6 nội dung và mức độ thực hiện các nội dung được đánh giá là không đồng đều nhau (xem Biểu đồ 1). Các nội dung lập kế hoạch được đánh giá thực hiện tốt hơn: *Xác định mục tiêu TTNB trong các trường ĐH*, với điểm trung bình chung $\bar{X} = 3.22$ xếp bậc 1/6; *Lập kế hoạch cụ thể TTNB trong các trường ĐH*, với điểm trung bình chung $\bar{X} = 3.19$ xếp bậc 2/6...

Các nội dung lập kế hoạch được đánh giá thực hiện thấp hơn: *Chuẩn bị về kinh phí và cơ sở vật chất phục vụ công tác TTNB trong các trường ĐH*, với điểm trung bình chung $\bar{X} = 3.14$ xếp bậc 5/6; *Khảo sát thực trạng TTNB trong các trường ĐH*, với điểm trung bình chung $\bar{X} = 3.12$ xếp bậc 6/6...

Để làm rõ hơn về sự đánh giá về mức độ thực hiện của các nội dung lập kế hoạch công tác thanh tra không đồng đều nhau, chúng tôi tiến hành phỏng vấn một cán bộ làm công tác thanh tra tại Trường ĐH Hà Nội cho biết: *Trong công tác TTNB việc xác định mục tiêu thanh tra có ý nghĩa hết sức quan trọng, bởi có xác định đúng mục tiêu thì công tác thanh tra mới đi đúng hướng, đúng trọng tâm, trọng điểm cần thanh tra, không bị dàn trải. Nếu mục tiêu không đúng thì việc thanh tra sẽ bị lệch lạc, đôi khi sẽ không đúng mục tiêu, đúng đối tượng và nội dung cần thanh tra. Khi xác định được mục tiêu thanh tra thì bước tiếp theo cần phải có kế hoạch cụ thể chi tiết. Có như vậy, công tác thanh tra mới mang lại hiệu quả,*

góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả của quản lý trong trường ĐH.

2.4. Một số đề xuất đối với việc xây dựng kế hoạch thanh tra nội bộ trong các trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay

Lập kế hoạch công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT giúp cho lãnh đạo trường ĐH chủ động và thực hiện tốt các nội dung khác nhau của công tác TTNB như: Tổ chức bộ máy, chỉ đạo và kiểm tra việc thực hiện kế hoạch TTNB. Việc lập kế hoạch sẽ giúp cho các bộ phận trong nhà trường tham gia vào công tác TTNB thực hiện lập kế hoạch cụ thể để triển khai công tác TTNB trong nhà trường. Để thực hiện việc lập kế hoạch công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT, cần làm tốt các công việc sau:

Thứ nhất, xác định các mục tiêu và lựa chọn các phương thức để đạt được các mục tiêu đó. Lập kế hoạch là chức năng đầu tiên trong bốn chức năng của quản lý. Lập kế hoạch có vai trò quan trọng đối với mỗi nhà quản lý bởi vì nó gắn liền với việc lựa chọn mục tiêu và chương trình hành động trong tương lai, giúp nhà quản lý xác định được các chức năng khác còn lại nhằm đảm bảo đạt được các mục tiêu đề ra.

Thứ hai, để quản lý công tác TTNB trong nhà trường thực hiện được tốt, việc lập kế hoạch của nhà quản lý cần xác định rõ phương hướng, nội dung của hoạt động TTNB, qua đó đề ra những kế hoạch cụ thể. Vì vậy, lập kế hoạch cần thiết cụ thể ở từng khâu nhằm mục tiêu giúp nhà quản lý đi đúng mục tiêu đề ra, xác định chính xác các nguồn lực và thời gian, không gian... cần thiết cho việc hoàn thành các mục tiêu.

Cán bộ quản lý là những người lập kế hoạch, hiệu trưởng ra quyết định thành lập phòng/ban TTNB trong trường ĐH, kế hoạch thanh tra, kiểm tra và nội quy quy chế hoạt động TTNB. Kỹ năng lập kế hoạch và tổ chức công việc là một nhiệm vụ khó, để thực hiện được các nội dung của lập kế hoạch cần có một thời gian nhất định. Một kế hoạch làm việc hiệu quả sẽ cho ra kết quả tốt, nhất là trong công tác quản lý tại các trường học hiện nay.

Thứ ba, để kế hoạch được thực hiện tốt và làm tốt công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT, cần làm tốt các yêu cầu sau đây:

a. *Đối với đội ngũ làm công tác thanh tra:* Được dự các lớp tập huấn về nghiệp vụ công tác thanh tra trong trường ĐH, các buổi hội thảo chuyên đề về tiếp công dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng lãng phí.

b. *Đối với giảng viên, nhân viên và sinh viên trường ĐH:* Cần được tuyên truyền về vị trí, vai trò của công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT, qua đó nâng cao nhận thức về sự cần thiết của công tác TTNB.

c. *Đối với trường ĐH:* Có phòng/ban TTNB trong nhà

trường, thường xuyên kiểm tra, phát hiện và khắc phục những tồn tại, hạn chế trong quá trình tiến hành công tác thanh tra trong nhà trường; Cử bộ phận ghi chép đầy đủ các nội dung trong công tác thanh tra, giám sát quá trình thanh tra một cách chặt chẽ. Đề lập kế hoạch công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT, cần có các điều kiện thực hiện sau:

- Trang bị đầy đủ sổ sách, trang thiết bị: máy tính, máy in, máy ảnh, ghi âm, ghi hình... phục vụ ghi chép, in ấn, theo dõi giám sát một cách đầy đủ công tác thanh tra trong trường, định kì báo cáo cho lãnh đạo trường phụ trách công tác thanh tra.

- Cán bộ phòng/ban thanh tra cùng đội ngũ cộng tác viên thanh tra trong trường ĐH cần nắm chắc các văn bản quy định và hướng dẫn về công tác TTNB trong trường ĐH như Luật Thanh tra 2010, Luật GD 2009 (Luật GD 2019 có hiệu lực từ ngày 01 tháng 7 năm 2020), Thông tư số 51/TT-BGDĐT hướng dẫn về công tác thanh tra trong trường ĐH... Qua đó, ban hành các văn bản hướng dẫn cụ thể cũng như có ý kiến tham mưu cho lãnh đạo nhà trường khi cần thiết có các nội dung phản ánh về

công tác thanh tra trong trường ĐH.

- Phòng/ban thanh tra trong trường ĐH căn cứ vào các kế hoạch thanh tra đã được lãnh đạo trường ĐH phê duyệt, qua đó lập kế hoạch cụ thể, chi tiết cho công tác TTNB trong nhà trường, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

3. Kết luận

Vấn đề nâng cao chất lượng công tác TTNB trong các trường ĐH trực thuộc Bộ GD&ĐT là một vấn đề có ý nghĩa hết sức quan trọng, là mục tiêu chung của GD ĐH, không chỉ của riêng một trường ĐH nào. Mọi hoạt động của TTNB trong trường ĐH đều góp phần làm nên chất lượng GD đào tạo của trường ĐH. Việc xây dựng kế hoạch TTNB là việc làm cần thiết trong hoạt động TTNB trong trường ĐH trong bối cảnh đổi mới GD và tự chủ ĐH hiện nay. Một kế hoạch thanh tra được xây dựng cụ thể, có nội dung sát với thực tiễn sẽ góp phần kiểm soát, điều chỉnh tổ chức hoạt động của nhà trường đúng, đủ và tuân thủ các quy định pháp luật về GD ĐH, hạn chế tối đa các sai sót, vi phạm xảy ra.

Tài liệu tham khảo

- [1] Từ điển Pháp luật Anh - Việt, (2010), NXB Đà Nẵng.
- [2] Từ điển tiếng Việt, (2004), NXB Đà Nẵng.
- [3] Nguyễn Chí Bình, (2018), *Bàn về hoạt động thanh tra, kiểm tra trong cơ sở giáo dục đại học*, Viện Đại học Mở, Hà Nội.
- [4] Đặng Thị Hoa, (2017), *Tổ chức, hoạt động thanh tra nội bộ trong các cơ sở giáo dục đại học*, Trường Đại học Thương mại, Hà Nội.
- [5] Học viện Quản lý Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, (2018), *Đổi mới công tác thanh tra nội bộ trong các cơ sở giáo dục đại học trong bối cảnh tự chủ đại học*, Hội thảo Khoa học và Công nghệ cấp Bộ, Thái Nguyên.
- [6] Nguyễn Huy Hoàng, (2016), *Đổi mới tổ chức, hoạt động thanh tra ở Việt Nam hiện nay*, Luận án Tiến sĩ Luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội.
- [7] Jon.ST Quah, (2002), *Handbook on Political Corruption: Singapore's anti-corruption experience*, Transaction Publisher, USA.
- [8] Sotiria Grek - Martin Lawn - Jenny Ozga & Christina Segerholm, (2013), *Comparative Education: Governing by inspection? European inspectorates and the creation of a European education policy space*, Vol. 49, Iss. 4, UK.

DEVELOPING AN INTERNAL INSPECTION PLAN IN UNIVERSITIES UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION AND TRAINING NOWADAYS

Nguyen Thi Le

Ministry of Education and Training
35 Dai Co Viet, Hai Ba Trung, Hanoi, Vietnam
Email: ntle@moet.gov.vn

ABSTRACT: *Creating internal inspection plans in universities is to make steps for the internal inspection activities in the future to achieve the identified goals (outlined) through using effectively current resources for the internal inspections (such as: human resources, material resources, and financial resources with the aim at achieving the objectives of internal inspection in universities, to enhance the effectiveness and efficiency of the state management in the field of education and training, towards a “healthy” educational and training environment, contributing positively to the education innovation of the country. The insights from theoretical research, survey and evaluation of the current situation of creating internal inspection plans in universities under the Ministry of Education and Training show that planning internal inspections plays an important position in the management of internal inspections in universities under the Ministry of Education and Training in current education reform.*

KEYWORDS: Internal inspection; planning; assessment of the situation; management of internal inspection.